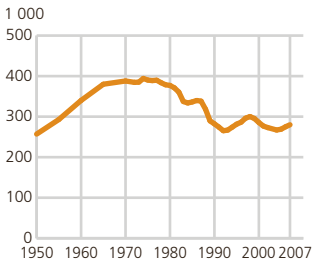
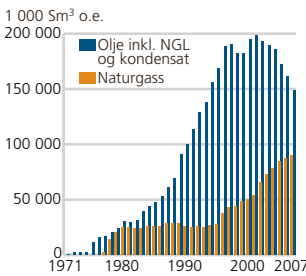

Fra industri til olje

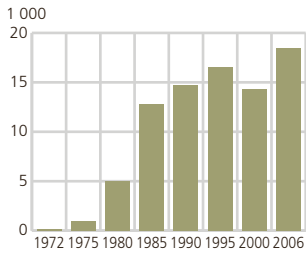
Antall sysselsatte i industri og bergverk

Samlet produksjon av olje og naturgass

Sysselsetting i olje- og gassutvinning

Industriens vekst og fall

Sett under ett har sekundærnæringene (industri og bergverksdrift, oljeutvinning, bygg og anlegg og kraft- og vannforsyning) hatt en svak tilbakegang de siste 30 årene fram til dagens 513 000 sysselsatte. Relativt sett er imidlertid nedgangen langt større: Fra å utgjøre nesten en tredjedel av alle sysselsatte fram til omkring 1970, utgjør sekundærnæringene i dag om lag 21 prosent.

Siden toppåret 1974 er antallet arbeidsplasser i industri og bergverksdrift redusert med nesten en tredjedel – fra 400 000 til 280 000. Denne nedgangen skjedde på slutten av 1970-tallet og på 1980-tallet. Etter en oppgang på 1990-tallet, har antallet ligget i underkant av 300 000. Antallet sysselsatte i industrien utgjør i dag 11 prosent av alle sysselsatte.

Til tross for nedgang i sysselsettingen, har produksjonsverdien i industrien økt og er nå på 700 milliarder kroner.

Olje og gass: Fortsatt høy produksjon ...

Siden 2001 har produksjonen av olje sunket. Men fra midten av 1990-tallet økte gassproduksjonen og utgjør i dag om lag 40 prosent av den totale produksjonen, en andel som forventes å øke i årene som kommer, etter som produksjonen av olje avtar.

... men relativt få sysselsatte

Fra den spede begynnelsen i 1972 økte sysselsettingen i olje- og gassutvinningen gradvis fram til dagens 18 500 sysselsatte. I tillegg kommer 13 000 sysselsatte i ulike tjenester knyttet til petroleumsindustrien.

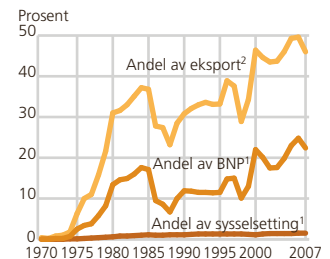
Om vi også tar med sysselsettingen i ulike leverandørnæringer, er det totale antallet sysselsatte tilknyttet olje- og gassvirksomheten om lag 75 000.

Store verdier

Betydningen av petroleumsvirksomheten er imidlertid langt større enn sysselsettingen skulle tilsi. Verdimessig er det Norges største næring, og den bidrar for tiden med i overkant av 20 prosent av BNP. Og petroleumssektorens andel av de totale eksportinntektene er nå oppe i nesten 50 prosent.

Når oljen har fått så stor økonomisk betydning, har dette selvfølgelig sammenheng med produksjonsvolumet, men det skyldes også oljeprisen i perioden.

Olje- og gassutvinning. Andel av BNP, eksport og sysselsetting

¹ Inkludert tjenester.

² Kun olje og gass.

Oljeprisen

Kurven over oljeprisen viser at Norge begynte sin oljeproduksjon på et meget gunstig tidspunkt. Etter å ha ligget på ca. 2 dollar per fat gjennom nesten hele århundret, økte prisen på begynnelsen av 1970-tallet, og i forbindelse med den første oljekrisen i

1973-74, ble oljeprisen tredoblet. Under den andre oljekrisen i 1978-79 økte oljeprisen ytterligere. Fra midten av 1980-tallet til 2003 varierte den mellom 15 og 30 dollar per fat, for så å øke kraftig igjen etter 2004. Og selv med et stort prisfall i 2008 ble gjennomsnittsprisen for året som helhet den høyeste noensinne.

Kort levetid for oljen?

De gjenværende olje- og gassreservene på norsk sokkel anslås å være i underkant av 9 milliarder Sm³ oljeekvivalenter (o.e.). Til sammenlikning er den samlede produksjonen fram til 2007 i overkant av 4,8 milliarder Sm³ o.e.

Mens Norges andel av verdens olje- og gassressurser utgjør litt under 1 prosent, bidrar vi nå med henholdsvis 4,3 og 2,8 prosent av den årlige olje- og gassproduksjonen. Levetiden for de norske reservene er forholdsvis kort når det gjelder olje, mens Norge har muligheter til å være en betydelig gass-eksportør i hele dette århundret.

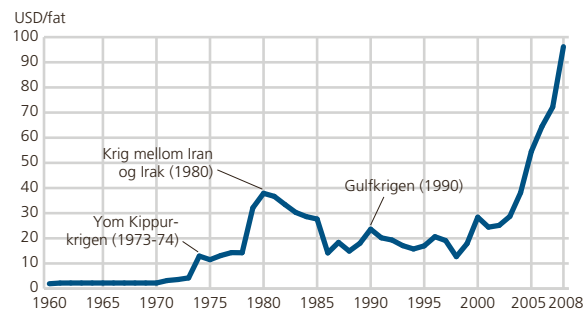
Penger på bok

Fordi oljeinntekten etter hvert vil avta og fordi et økende antall eldre vil føre til økte pensjons-, pleie- og omsorgsutgifter, er det opprettet et Statens pensjonsfond – Utland (tidligere Statens petroleumsfond), som forvaltes av Norges Bank og bygges opp av den delen av oljeinntektene som ikke blir brukt over statsbudsjettet. Siden 1996 har fondet økt fra 48 milliarder kroner til vel 2 000 milliarder ved utgangen av 2007. Dette tilsvarer om lag 430 000 kroner per innbygger.

1 Sm³ (standard kubikkmeter) oljeekvivalenter (o.e.) = 6,29 fat

1 fat = 159 liter

Oljepris. Brent blend

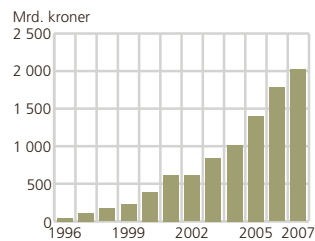
Kilde: Norges Bank.

Verdens største oljeproducenter. 2007. Mill. fat/dag

Saudi Arabia	10,4
Russland	10,0
USA	6,9
Iran	4,4
Kina	3,7
Mexico	3,5
Canada	3,3
De forente arabiske emirater	2,9
Kuwait	2,6
Venezuela	2,6
Norge	2,6

Kilde: Fakta. Olje- og energidepartementet.

Statens pensjonsfond – Utland

Kilde: Norges Bank.